

MARIANA
ALCOFORADO

CARTES
D'AMOR
DE LA MONJA
PORTUGUESA

Mariana Alcoforado

Cartes d'amor de la monja portuguesa

Аннотация

Una religiosa portuguesa escriu al seu amant infidel, que l'ha abandonat. Aquesta senzilla frase conté un drama humà, l'angoixa de l'amor no correspost, una polèmica literària i un dels textos més bells sobre la passió femenina. En una gradació angosant, que captiva el lector, testimoni involuntari de com un cor es trenca i es desfà lluny de la mirada de l'amant, Mariana Alcoforado passa de la ira als retrets, de la resignació a la docilitat, fins a arribar a l'única resposta, terrible i que buida de sentit la seva passió: el seu amant mai la va estimar. I així, el comiat de la monja ens colpeix encara avui evocant la ferida ja cauteritzada d'un desengany cruel, pel silenci i per la solitud. Les Cartes s'emmarquen en la tradició literària europea que, des d'Ovidi o Virgili, amb Penèlope, Briseida, Fedra, Medea, o Dido, passant per Eloïsa, donen veu literària a la dona abandonada. Les Cartes van tenir una gran influència en autors com Choderlos de Laclos, Stendhal, Rousseau o Rilke. "Les paraules de la monja són el sentiment de l'amor, tot el que es pot expressar i tot el que no es pot dir. La seva veu entona un cant docell, i la seva melodia no troba destí." Rainer Maria Rilke "Una descripció magistral de la bogeria amorosa

femenina." Philippe Sollers "Cal estimar com la religiosa portuguesa, i amb la mateixa ànima de foc amb la qual ens ha deixat les seves cartes immortals." Stendhal

Содержание

Gràcies per comprar aquest ebook. Esperem que gaudeixi de la lectura.	6
Pàgina de crèdits	7
Contingut	9
Cartes d'amor de la monja portuguesa	10
	12
Primera carta	13
Segona carta	17
Tercera carta	21
Quarta carta	25
Конец ознакомительного фрагмента.	26

**Gràcies per comprar aquest ebook.
Esperem que gaudeixi de la lectura.**

Volem convidar-lo a subscriure's a la newsletter d'Àtic dels Llibres. Rebrà informació sobre ofertes, promocions exclusives i serà el primer a conèixer les nostres novetats. Només ha de clicar en aquest botó.

NEWSLETTER

Cartes d'amor de la monja portuguesa

Pàgina de crèdits

Cartes d'amor de la monja portuguesa

V.1: abril del 2020

Títol original: *Lettres portugaises*

© de la traducció, Claudia Casanova, 2016

© d'aquesta edició, Futurbox Project, S. L., 2020

Tots els drets reservats, inclòs el dret de reproducció total o parcial en qualsevol forma.

Correcció: Ricard Vela

Disseny de coberta: Taller de los Libros

Publicat per Àtic dels Llibres

Carrer d'Aragó, 287, 2n 1a

08009, Barcelona

info@aticodeloslibros.com

www.aticodeloslibros.com

ISBN: 978-84-18217-05-0

THEMA: DND

Conversió a ebook: Taller de los Libros

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser efectuada amb l'autorització dels titulars, amb excepció prevista per la llei. S'ha de dirigir a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessita fer servir algun fragment d'aquesta

obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Contingut

Portada

Newsletter

Pàgina de crèdits

Sobre aquest llibre

Al lector

Primera Carta

Segona Carta

Tercera Carta

Quarta Carta

Cinquena Carta

Epíleg: L'Eloïsa portuguesa, d'Emilia Pardo Bazán

Sobre l'autora

Cartes d'amor de la monja portuguesa

La passió d'una dona feta literatura

Una religiosa portuguesa escriu al seu amant infidel, que l'ha abandonat. Aquesta senzilla frase conté un drama humà, l'angoixa de l'amor no correspost, una polèmica literària i un dels textos més bells sobre la passió femenina.

En una gradació angoixant, que captiva el lector, testimoni involuntari de com un cor es trenca i es desfà lluny de la mirada de l'amant, Mariana Alcoforado passa de la ira als retrets, de la resignació a la docilitat, fins a arribar a l'única resposta, terrible i que buida de sentit la seva passió: el seu amant mai la va estimar. I així, el comiat de la monja ens colpeix encara avui evocant la ferida ja cauteritzada d'un desengany cruel, pel silenci i per la solitud. Les *Cartes* s'emmarquen en la tradició literària europea que, des d'Ovidi o Virgili, amb Penèlope, Briseida, Fedra, Medea, o Dido, passant per Eloïsa, donen veu literària a la dona abandonada. Les *Cartes* van tenir una gran influència en autors com Choderlos de Laclos, Stendhal, Rousseau o Rilke.

«Les paraules de la monja són el sentiment de l'amor, tot el que es pot expressar i tot el que no es pot dir. La seva veu entona un cant d'ocell, i la seva melodia no troba destí.»

Rainer Maria Rilke

«Una descripció magistral de la bogeria amorosa femenina.»

Philippe Sollers

«Cal estimar com la religiosa portuguesa, i amb la mateixa ànima de foc amb la qual ens ha deixat les seves cartes immortals.»

Stendhal

Al lector,

Amb molta cura i molt d'esforç, m'ha estat possible obtenir una còpia fidel de la traducció de cinc cartes portugueses adreçades a un cavaller de renom que servia a Portugal. Com que les lloaven moltes persones ben il·lustrades en educació i en sentiments, o les cercaven amb afany, he pensat que hi trobarien un plaer especial si jo les feia imprimir. Ignoro per a qui van ser escrites, i tampoc sé qui és el responsable de la traducció, però m'ha semblat que potser no els sabia greu que es fessin públiques. Seria estrany, finalment, que no s'haguessin publicat sense cap errata que les hagi desfigurat.

Primera carta

Considera, amor meu, fins a quin punt vas ser poc previsor. Ah, infeliç! Et vas trair, i també a mi, amb esperances enganyoses.

Una passió en què havies bastit tants projectes de plaers ara només et causa una desesperació mortal, tan sols comparable a la crueltat de l'absència que la provoca. Així doncs, aquesta absència a la qual el meu dolor, per molt enginyós que sigui, no sap trobar-li un nom prou funest, em privarà per sempre de mirar-me de nou als teus ulls, on hi vaig veure un dia tant d'amor i que em van fer conèixer emocions sense fi, que m'omplien de joia, que ho eren tot per a mi, i amb els quals no em calia res més? Ai, i els meus quedaran privats de l'única llum que els feia viure. No els quedarà més remei que plorar, i no els puc dedicar a cap altra cosa que no sigui això des que vaig saber que havies decidit allunyar-te de mi, idea insuportable i que m'arrossegara a la mort en poc temps.

Tot i així, dec sentir un cert afecte per les desgràcies de les quals només tu n'ets la causa, perquè així que et vaig veure, et vaig lliurar la meua vida, i ara que la sacrifico als teus peus també hi sento un cert plaer. Mil cops cada dia t'envio els meus sospirs, i ells et busquen per tot arreu; però, com a única recompensa de les meves inquietuds, tornen només amb una advertència sincera, que cruelment no em permet il·lusionar-me i que es

repeteix tothora: *Prou, Mariana, criatura desafortunada, prou! No et consumeixis en va, no cerquis l'amant que no veuràs mai més! Que ha creuat mars per fugir de tu, que es troba a França envoltat de plaers, que no pensa ni un instant en els teus sofriments i que et dispensa dels teus transports de passió, que ni li importen ni t'agraeix.*

Però no, no puc pensar en tu de forma tan cruel, estic massa interessada a justificar-te. No vull ni imaginar-me que m'hagis oblidat. És que no sóc prou desgraciada, que m'he de turmentar encara més amb falses sospites? I per què hauria d'esforçar-me a no recordar tota la cura amb què em vas fer prova del teu amor? Les teves delicadeses em van captivar, i seria ben desagraïda si no t'estimés amb la mateixa violència de la passió que jo sentia quan gaudia de la teva. Com pot ser que els records de moments tan dolços ara siguin cruels? És que ja només serviran per tiranitzar el meu cor, contra la seva naturalesa?

Ai! La teva darrera carta el va deixar en un estat ben estrany: va patir daltabaixos tan forts, que fins i tot va provar de separar-se de mi per tal d'anar a buscar-te. Vaig acabar tan esgotada de les emocions violentes que m'assetjaven, que em vaig passar més de tres hores gairebé sense consciència. Em prohibia, ho veus?, retornar a una vida que perdre per tu, ja que no puc conservar-la per a tu. A desgrat meu, per fi vaig tornar a veure la llum, em vaig adonar que em moria d'amor, i això em donava plaer; però, al mateix temps, també m'alleujava que el meu cor no quedés destrossat pel dolor de la teva absència. Després de tants

daltabaixos, vaig patir nombroses i variades indisposicions, però és que pot ser d'una altra manera? Com puc viure sense mals, sabent que no t'he de veure més? Però els suportaré sense queixa, perquè vénen de tu.

És aquesta la recompensa que he de rebre, per haver-te estimat amb tanta tendresa? No hi fa res, ja que estic decidida a adorar-te durant el que em quedi de vida, i a no mirar cap altre home. I tu també faries bé no estimant més. És que podries estar satisfet amb una passió menys forta que la meva? Potser trobaràs dones més belles (tot i que un dia em vas dir que jo ho era, molt!), però no trobaràs mai tant d'amor, i, tret d'això, no hi ha res que importi. No tornis a omplir les teves cartes de detalls inútils, i no em tornis a escriure demanant-me que et recordi. No saps que no puc oblidar-te, i que tampoc no oblido que em vas donar a entendre que tornaries per passar uns dies amb mi? Ai, uns dies!

I per què no hauries de voler passar la vida sencera amb mi? Si pogués sortir d'aquest malaurat claustre, no m'esperaria a Portugal a què complissis les teves promeses, i aniria a buscar-te sense cap pudor, et seguiria i t'estimaria arreu del món. No m'atreveixo a creure en la il·lusió que això es pugui fer realitat. No vull alimentar l'esperança que, sens dubte, em donaria plaer, ara que ja només sóc sensible al dolor. Però et confesso que l'ocasió que el meu germà em va donar per escriure't m'ha sorprès, despertant en mi sentiments de joia que han esborrat, de moment, la desesperació en què m'enfonso. Si us plau, explica'm per què em vas seduir. Per què, si sabies que m'abandonaries?

Per què et vas esforçar tant per fer-me tan desgraciada?

Però et demano perdó, disculpa'm, si us plau: no et retrec pas res. No estic en condicions de pensar en cap venjança, i només acuso la duresa del meu destí. És com si, en separar-nos, ens hagués infligit tot el mal que es podria témer; però no podrà separar els nostres cors. L'amor, més poderós que el destí, els ha unit per a tota la vida. Si tens interès per la meva, escriu-me sovint. Bé em mereixo que et prenguis la molèstia de parlar-me de l'estat del teu cor i de la teva sort. I, sobretot, vine'm a veure, t'ho prego.

Adéu. No puc deixar anar aquest paper, perquè sé que acabarà entre les teves mans, i jo voldria gaudir de la mateixa joia deliciosa. Insensata! Prou que m'adono que no és possible. Adéu, no puc més. Adéu. Estima'm sempre, i fes-me patir encara més mals.

Segona carta

Em sembla que traeixo els sentiments del meu cor intentant posar-los per escrit per tal que els coneguis. Seria tan feliç si poguessis jutjar-los per la força dels teus! Però no puc confiar-hi, ni tampoc deixar de dir-te, encara que amb menys passió de la que sento, que no m'has de maltractar tal com ho fas, amb un oblit que m'empeny a la desesperació i que resulta, fins i tot, vergonyós per a tu. És just, si més no, que escoltis les meves lamentacions pels mals que ja preveia quan et vaig veure decidit a marxar. M'adono que em vaig enganyar, creient que actuaries amb més honestetat del que és habitual, perquè l'excés del meu amor em situava fora de tota sospita i, al meu parer, es mereixia una fidelitat extraordinària. Finalment, és clar que la teva disposició a trair-me supera la justícia que m'hauries de deure, per tot el que jo he fet per tu. De fet, em sentiria ben trista si només m'estimessis perquè jo t'estimo, ja que preferiria que el teu amor nasqués només de la teva inclinació. Però queda tan lluny, tot això: fa sis mesos que no rebo cap carta teva.

Atribueixo la meva desgràcia a la ceguesa de com em vaig avenir a ser teva. No hauria hagut d'endevinar que els meus plaers acabarien molt abans que el meu amor? Podia esperar que et quedessis a Portugal tota la vida, renunciant a la teva fortuna i a la teva pàtria, pensant només en mi? La meva pena no troba cap mena d'alleujament i el record dels meus plaers m'omple de

desesperació. Seran, doncs, inútils els meus desitjos? No he de tornar-te a veure a la meva cambra, fogós i ardent com abans? M'enganyo, ai! Ara sé molt bé que els sentiments que omplen el meu cor i la meva ment, en el teu cas només provenien del plaer, i que amb el plaer s'acabaven. En aquells instants, massa feliços, hauria hagut de demanar ajuda a la meva raó, perquè moderés l'excés funest de delícies i m'anunciés els mals que ara pateixo. No ho vaig fer: em vaig lliurar a tu completament, i no em trobava en condicions de pensar en res que fos verí per la meva alegria, o que m'impedís de gaudir completament de les demostracions ardents de la teva passió. Sentia massa alegria en la teva companyia com per pensar que un dia ja no hi series. Tanmateix, sí que recordo que algun cop et vaig dir que em faries ben desgraciada, però eren terrors que es dissipaven ràpidament; em causava plaer sacrificar-te'ls, i abandonar-me a l'embriïx i a l'engany de les teves dolces protestes.

Ara veig clarament quin seria el remei de tots els meus mals, i que aviat en quedaria lliure, si no t'estimés. Però, ai, quin remei! No, abans que deixar-te, prefereixo patir més. Ai! És que depèn de mi, la decisió? No, no puc fer-me ni per un moment el retret d'haver desitjat deixar d'estimar-te. Tu ets més digne de compassió que jo, i és millor la meua vida de dolor que els lànguids plaers que les teves amants et donen a França. No envejo en absolut la teua indiferència, més aviat sento pietat per tu. Em sento orgullosa de posar-te en una situació en què només pots gaudir, sense mi, de plaers imperfectes; i jo sóc més feliç que tu,

ja que estic ben ocupada. Fa poc m'han encarregat custodiar la porta del convent, i tothom amb qui parlo pensa que estic boja; ni jo mateixa sé el que els responc. Si m'han cregut capaç de dur a terme alguna feina, és que les monges deuen ser tan insensates com jo.

Envejo tant la felicitat de l'Emmanuel i del Francesc! Per què, com ells, no estic sempre amb tu? Jo t'hauria seguit per sempre, i t'hauria servit amb millor disposició, certament. Perquè en aquest món no hi ha res que desitgi més que veure't. Te'n recordes de mi, si més no? Amb això m'accontento, que em recordis, encara que no goso assegurar que així sigui. Quan et veia cada dia, les meves esperances no es limitaven al teu record, però ja m'has ensenyat bé la lliçó: m'he de sotmetre a tot el que tu vulguis.

No em penedeixo d'haver-te adorat, i estic contenta que m'hagis seduït. La teva absència, dura i potser eterna, no redueix la força del meu amor. Vull que tothom ho sàpiga, no en faig cap misteri i estic orgullosa d'haver fet per tu el que vaig fer, que anava contra qualsevol mena de modèstia i de decor. El meu amor, la meva religió: estimar-te perdudament durant tota la meva vida, perquè ja he començat.

Però no t'explico tot això per tal que m'escriguis. No, no et vull obligar a res! De tu, només en desitjo el que surti de forma natural dels teus sentiments, i rebutjo qualsevol demostració d'amor que et causi inconvenients. És un plaer excusar-te, si a tu et plau de no prendre't la molèstia d'escriure'm, perquè sento una profunda inclinació a perdonar-te qualsevol falta. Aquest matí, un oficial

francès ha estat prou amable de parlar-me de tu durant més de tres hores. M'ha dit que hi havia pau a França. Si és així, no vindràs per marxar després junts cap a França? No m'ho mereixo, fes el que vulguis, el meu amor ja no depèn de com em tractis.

D'ençà que vas marxar, no he gaudit de bona salut, i el meu únic plaer és pronunciar el teu nom mil cops cada dia. Algunes monges saben del deplorable estat al qual m'has reduït, i em parlen de tu tot sovint. Surto el menys possible de la meua cambra, el dolç racó que vas visitar tants cops, i miro la teva efígie, un retrat mil vegades més car als meus ulls que ma vida. La teva imatge em causa plaer, però també dolor quan penso que no et tornaré a veure. Ja m'has abandonat per sempre? Estic desesperada, la teva pobra Mariana no pot més, perdo el sentit en acabar aquesta carta. Adéu, adéu. Tingues pietat de mi.

Tercera carta

Què serà de mi, què vols que faci? Em trobo tan lluny de tot allò que m'havia imaginat... Esperava que m'escruries des de tot arreu allà on viatgessis, i que les teves cartes serien més llargues; que conservaries viva la meva passió amb l'esperança de tornar-nos a trobar, que podria confiar totalment en la teva fidelitat, per a la meva tranquil·litat, i que, malgrat tot el que tenim en contra, la vida seria suportable i no excessivament dolorosa. Fins i tot havia pensat a fer petits passos per esforçar-me, tant com en fos capaç, a curar-me si sabés amb certesa que m'havies oblidat completament. En cas de necessitar-ho, m'oferien suport per a aquest projecte la teva absència, els sentiments de devoció i la por de perdre la resta de la meva pobra salut, després de tantes nits desvetllada i de tantes inquietuds, així com les escasses possibilitats del teu retorn, la fredor de la teva passió i del teu darrer comiat, la teva mateixa marxa, basada en pretextos tan dolents, i mil altres raons, totes massa bones i massa inútils. Com que només he de lluitar contra mi mateixa, no he desconfiat mai de les meves debilitats, ni he temut el que avui pateixo.

Ai, sóc ben digna de compassió, perquè no puc compartir la meva pena amb tu de cap manera, i estic sola i sóc desgraciada! Em mata aquest pensament, i em moro horroritzada si crec que no has estat mai sensible als nostres plaers compartits. Sí, ara veig la mala voluntat de la teva seducció: cada cop que deies que

et delies per estar a soles amb mi, em traïes, doncs. La causa del teu apassionament, de les teves presses, era només la meva imprudència. Et vas proposar d'enamorar-me, amb tota la fredor, i vas jutjar la meva passió com a senyal de la teva victòria; el teu cor, doncs, no va estar mai afectat profundament per la meva rendició. Ets ben malvat, i tens poca delicadesa si només així has sabut aprofitar-te del meu entusiasme! I com és possible que jo no t'hagi pogut fer completament feliç, amb tot el que t'estimo? Només perquè t'estimo, lamento els plaers infinits que t'has perdut. O he de pensar que no en vas voler gaudir? Ah, si els coneguessis, sens dubte els trobaries molt més deliciosos que el plaer d'haver-me enganyat, i sabries que és més feliç i sent molt més intensament qui estima amb passió desbocada que qui és estimat.

No sé ben bé el que sóc, ni el que faig ni el que desitjo: em destrossen mil sentiments de signe oposat. És possible imaginar-se un estat més deplorable? T'estimo amb bogeria, i m'importes tant com per no atrevir-me ni a desitjar que, potser, algun cop arribis a sentir el mateix que jo. Em mataria, o em moriria de dolor sense que em calgués matar-me, si sabés que no trobaràs mai repòs, que la teva vida és tan sols confusió i agitació, que plores sense parar i que tot et resulta odiós. Si jo no puc amb els meus mals, com suportaria el dolor dels teus, als quals sóc mil vegades més sensible?

Però no puc desitjar tampoc que no pensis més en mi. I, amb sinceritat, estic furiosament gelosa de tot allò que et causa alegria

a França, de tot el que toca el teu cor i et dóna gust. Tampoc no sé per què t'escric, però sí que sé que tu per mi només sents pietat, i que jo no vull la teva pietat. Quan penso en tot el que he sacrificat per tu, sento un gran menyspreu cap a la meva persona. He perdut la meva reputació, m'he exposat a la ira de la meva família, a la severitat de les lleis del meu país cap a les religioses, i a la teva ingratitud: aquesta darrera, la més gran de les desgràcies.

Però m'adono que els meus remordiments no són sincers, ja que desitjaria amb tot el meu cor haver arriscat encara més, haver-ho arriscat tot, pel teu amor; però, de moment, ja sento un plaer funest en haver-hi arriscat honor i vida. Perquè, com no havia d'oferir-te tot allò que m'és més preuat? I potser no n'he d'estar satisfeta, d'haver-t'ho lliurat? Ni tan sols em satisfan els meus dolors ni el meu amor excessiu, encara que no pugui, ai, il·lusionar-me prou com per estar satisfeta de tu. Sóc infidel a la meva naturalesa: estic viva i segueixo fent coses per conservar la meva vida, però també per perdre-la. Em moro de vergonya! La meva desesperació només viu a les meves cartes, doncs? Si t'estimés tant com t'ho he dit mil vegades, no faria temps que ja seria morta? Sí, t'he mentit, i ara és el teu torn de queixar-te de mi. Per què, per què no ho fas? T'he vist marxar, no tinc cap esperança que tornis mai més i, malgrat tot, continuo respirant. T'he traït, et demano perdó. Però no ho facis, no me'l concedeixis! Tracta'm amb severitat, no veus que els meus sentiments són prou violents com per suportar-ho? Sigues encara més exigent, més difícil d'acontentar! Ordena'm que em mori

d'amor per tu! T'ho suplico, ajuda'm a superar la debilitat del meu sexe i que les meves incerteses acabin en una desesperació veritable. Sens dubte, un final tràgic et farà pensar sovint en mi, recordaràs la meva persona amb afecte i, potser, fins i tot et colpiria una mort extraordinària. No seria millor això que l'estat al qual m'has reduït?

Adéu, voldria no haver-te conegut mai. Ah! Què fals, prou que m'adono, aquest sentiment, perquè en el mateix instant d'escriure això, sé que prefereixo la desgràcia d'estimar-te a no haver-te vist mai! Accepto, doncs, sense protestar, el meu destí advers, ja que tu no vols millorar-lo. Adéu. Promet-me que, si em moro de dolor, ploraràs tendrament per mi. I que, almenys, la força de la meva passió t'apartarà de tot i et farà avorrir el món. Així em consolaré, si és necessari que t'abandoni per sempre, perquè no et voldria empènyer de cap manera a què et lliuris a una altra dona. Seria cruel, no trobes, aprofitar la meva desesperació per fer-te més atractiu als ulls d'una altra, havent inspirat la passió més gran del món? Adéu, adéu novament. T'escric cartes massa llargues, ho sé, i no em preocupo prou de preguntar-te res, però et demano perdó. Vull inspirar la teva indulgència cap a la pobra insensata que, com saps prou bé, jo no era abans d'estimar-te. Adéu. Em sembla que parlo massa de l'estat insuportable que em domina. Tanmateix, t'agraeixo de tot cor la desesperació que em causes, i rebutjo la tranquil·litat en la qual vivia quan no et coneixia. Adéu. La meva passió creix a cada instant. Ah, quantes coses voldria dir-te!

Quarta carta

El teu lloctinent tot just em comunica que una tempesta t'ha forçat a fer escala al regne de l'Algarve. Em temo que hi has patit molt, al mar, i això m'ha tingut tan preocupada que gairebé no he pensat en els meus propis mals. T'adones que el teu lloctinent està més avesat a tot el que et passa que no pas jo? Per què n'està tan ben informat i, en fi, per què no m'has tornat a escriure? Sóc ben desgraciada, doncs, si després de la teva partida encara no has trobat l'ocasió de fer-ho! I encara més si l'has tingut i no ho has fet. La teva injustícia i la teva ingratitud són extremes, però com que jo cauria en la desesperació si et portessin cap desgràcia, prefereixo que passin sense càstig a venjar-me'n.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.